

Undervisningsopplegg: Haugskrømt

FØR

Studer coveret på boka, gjerne to og to sammen.

- Tenk dere at dere møter noen som ikke har sett coveret før. Hvordan ville dere beskrevet illustrasjonen til denne personen? Hvilke adjektiv ville dere brukt?
- Hva liker du best og dårligst med coveret? Husk å begrunne meningene deres.
- Er det tydelig ut ifra coveret hva slags sjanger boka tilhører? Hvordan da?
- Hvilke forventninger har dere til en tegneseriegrøsser?
- Liker du skumle fortellinger? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvilke tegneserier eller grøssere har du lest før? Om du ikke husker tittelen, kan du i korte trekk beskrive deler av handlingen til partneren din.
- Det er noen figurer og symboler i illustrasjonen. Hvilke assosiasjoner får du til disse?
- Skyggene i ansiktet til personen helt fremst i illustrasjonen er ganske markante. Hvilken effekt har dette? Hvorfor er det slike skygger, tror dere? Hvordan treffer lyset personen?
- Hvilke assosiasjoner får du til tittelen?
- Hva er skrømt? Vet du om andre fortellinger der det er med skrømt? Still gjerne en voksen disse to spørsmålene om du synes det er vanskelig å svare.

UNDER

Legg merke til ansiktsuttrykkene til de to ungdommene i fortellingen.

ETTER

- Hva likte du mest med utdraget og hva likte du dårligst?
- Var det noe i fortellingen du la spesielt merke til?
- Hvilke forskjellige ansiktsuttrykk har de to ungdommene i løpet av utdraget? Hvilke grep bruker illustratøren for å få frem disse uttrykkene? Hva forteller det oss om hvordan de opplever det de ser og hører?
- Fortellingen finner sted i 1975. Hvordan kommer dette til uttrykk i illustrasjonene? Hvorfor tror du forfatteren har valgt å legge fortellingen tilbake i tid?
- Hvordan vil du beskrive fargepaletten i Haugskrømt, og hvilken effekt har fargene på fortellingen?

- Hvilke grep har blitt gjort for å skape en skummel fortelling?
- Hvilke lydhermende ord finner du i utdraget? Hvilket fagbegrep har vi for denne ordgruppen? Hvilke andre lydhermende ord kjenner du til?
- Hvilken effekt har det på spenningen og stemningen i fortellingen at disse brukes? Har det noe å si hvordan de kommer til uttrykk i tegningen?
- Hvordan tolker du foreldrene til Bjarne?
- Hva tror dere har skjedd med Bjarne?
- Hvorfor tror dere teksten og formen på snakkeboblen er annerledes på side **3/41**? Kjenner dere igjen det som står skrevet? Hvorfor kommer dette ut av munnen til Bjarne, tror dere?
- Hvilken effekt har det å bruke en koselig barnesang i en slik setting? Kjenner dere til andre skumle fortellinger som har brukt lignende grep?
- Hvordan oppfatter dere de to eldre naboene? Er de vennlige? Snakker de sant?
- Hvorfor har noen av tegneserierutene andre farger, hvorfor skiller disse seg ut?
- Hva synes du om hvordan utdraget sluttet, fikk det deg til å ville lese videre?

Skriveoppgave:

- Skriv en skummel novelle.
- Du vet sikkert om noen som mener de har sett, hørt eller opplevd noe de ikke kan forklare, eller fått forvarsel om at noe skal skje før det faktisk skjer. Hva betyr at noe er overnaturlig, og hvorfor er folk fortsatt opptatt av det? Skriv en kort tekst.

Tegneoppgave:

- Hva tror du skjer videre i fortellingen? Tegn det neste oppslaget i Haugskrømt.
- Lag utkast til din egen tegneseriegrøss. Tegn skisser av noen av hovedfigurene, og fortell kort hvordan historien skal være. Her kan dere jobbe individuelt eller i par.

Prioriteringsoppgave i grupper: elevene trenger noe å skrive med og mange papirlapper (fks. Post-It lapper). Læringsutbytte blir best om elevene får god nok tid på oppgave 3. Gjerne 20-30 min.

1. Jobb stille, individuelt først og skriv ned ting du synes er skumle på et ark. Det kan være flykræsj, brann, zombier, krokodiller eller Donald Trump. Få ned så mange ord som mulig, det er kun din egen fantasi som setter grensen.
2. Sammenlign listene deres og samarbeid med å skrive ned hvert ord på hver sin lapp.
3. Se for dere en skala eller en strek på gulvet eller et stort bord, der nederst er minst skummelt, og øverst er mest skummelt. Nå skal dere prioritere ordene på denne skalaen ved å legge på en lapp hver etter tur, helt til alle lappene er lagt ut. Når alle lappene er lagt på skalaen kan dere begynne å flytte dem opp eller ned.

Dette skal også skje etter tur, og dere kan kun gjøre to flytt per tur. For å flytte må du argumentere for hvorfor. Målet er ikke at dere skal bli helt enige, men at dere skal lytte til hverandre og øve dere på å diskutere og på å begrunne meningene deres.

Boktrailer-konkurranse

Lag en boktrailer av dette eller et av de andre utdragene i årets tXt-aksjon, send in klassens beste og bli med i trekningen av forfatterbesøk eller bokpakker.

Vi deler ut:

- 5 forfatterbesøk høsten 2025 (frist onsdag 15. oktober).
- 5 forfatterbesøk våren 2026 (frist onsdag 18. mars).
- Mange bokpakker

Sjekk ut <https://denboka.no/aktuelt/txt-konkurransen-2025> for mer informasjon.

Flere ressurser:

Mer om tegneserier:

[SNL](#)

[NDLA](#)

Kompetansemål

Norsk:

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter
- lage sammensatte tekster og begrunne valg av uttrykksformer

